

## ONMOGELIJK?

### Napoleons tocht over de Alpen.

**I**s de zesde Mei van 't jaar 1800. Parijs ligt nog in zoete rust; de zon ging nog niet op; 'tis heel vroeg in den morgen.

Toch ratelt reeds een reiswagen over 't paveisel der Fransche hoofdstad en schrikt hier en daar de slapers op uit hun ochtendduut — al weet bijna niemand, wie daar wegrijdt, waarheen zijn tocht gaat en wat stout plan deze vermetele reiziger bezig is uit te voeren.

De man in de reiskoets is generaal *Bonaparte*, de eerste consul van thans; de Napoleon van straks.

Men wist, dat hij Parijs verliet. Maar het doel zijner reis was slechts enkelen bekend, en opzettelijk was de groote menigte op een dwaalspoor gebracht, door de verbreiding van het bericht, dat de eerste consul de stad slechts voor enkele dagen verliet, om de troepen in oogenschouw te nemen, die naar het tooneel van den strijd vertrekken zouden.

Want Frankrijk was omringd van vijanden.

Een machtige coalitie had zich gevormd, en al het genie van een Napoleon was noodig, om aan deze verbonden mogendheden het hoofd te bieden.

De hoofdslag moest geslagen worden in Italië, in de vruchtbare Po-vlakte. Daar waren de Oostenrijkers binnengevallen en hadden er de weinige Fransche troepen in een wanhopigen toestand gebracht; de kern en keur ervan binnen Genua opgesloten en deze stad . . . was tot het uiterste gekomen!

De weg was dus aangewezen!

Een Fransch leger móest de Po-vlakte bereiken en er den Oostenrijkers de nederlaag bereiden.

De groote vraag was echter, op wat wijze dit geschieden zou. De zeeweg was voor de Franschen gesloten: Engeland blokkeerde de kusten en was meester ter zee.

En waar de Po-vlakte aan alle zijden door de wolkenhooge alpenwachtters werd omringd, daar was er geen weg noch middel, dan óver de Alpen te trekken en zóó die vlakte te bereiken.

Het was . . . bijna onmogelijk!

*Hannibal* in de oudheid had dien tocht volbracht en er zich voor alle eeuwen roem mee verworven.

Maar juist het bijna onmogelijke trekt *Bonaparte* aan — zou hij minder zijn dan *Hannibal*?

En op dezen zesden Mei is hij, na de laatste maatregelen voor het burgerlijk bestuur getroffen te hebben, uit zijn hoofdstad vertrokken, om over het eeuwige ijs heen Italië te bereiken.

Over Lijon gaat hij eerst naar Genève en vandaar naar Lausanne, waar hij de speurders en verkenners besteld heeft, die hem rapporteeren moesten, hoe de Alpen er uitzagen en wáár met kans op goeden uitslag de overtocht kon gewaagd.

Drie passen kwamen in aanmerking: die van den Mont Cenis, van den grooten Sint Bernhard en van den Simplon. Maar de laatste was minder geschikt, omdat het Fransche leger, in Noord-West Zwitserland staande, dan eerst een langen en moeilijken tocht door 't bergland maken moest, éér de eigenlijke overtocht beginnen kon. De Mont-Cenis was wél 't best begaanbaar, maar zij liep uit regelrecht op Turijn, waar de Oostenrijkers hun hoofdkwartier hadden, en *Bonaparte* wilde juist de Oostenrijkers verdeelen, omsingelen en dan verslaan.

Dies restte slechts de *Sint Bernhard*.

Dáárover, werd bepaald, zou de overtocht plaats hebben. En aldus is het ook geschied. Waardoor *Bonaparte*, wat men ook overigens van hem zegge, zich met eer en roem overladen heeft.

't Was toch een tocht met weergalooze moeilijkheden! Veertigduizend man, met vijfduizend paarden, een gansche afdeling geschut met de affuiten, de bespanning enz. en voorts krijgsvorraad, levensmiddelen en alles wat een leger in een vreemd land noodig heeft, om zich staande te houden, moesten over de Alpen worden gevoerd. Het brood voor de manschappen, de haver voor de paarden, álles moest worden meegevoerd. 't Leek een onuitvoerbare taak!

Tot *Villeneuve*, het uiterste punt van 't meer van Genève, ging het goed en kon alles te water worden aangevoerd. Maar dán begon het!

Van *Villeneuve* in Zwitserland tot *Ivrée*, in Italië, moesten

vijf en veertig mijlen worden afgelegd, van welke er tien voerden door de woeste rotspartijen van 't gebied der eeuwige sneeuw. Van *Villeneuve* naar *Martigny* ging 't wel ópwaarts, maar was 't nog wát; van *Martigny* naar *St. Pierre* was 't nog iets, maar dán . . .

Dán kwamen de smalle paden, met eeuwige sneeuw bedekt, die langs steile afgronden liepen; paden, ternauwernood twee of drie voet breed en waar men — half Mei! — als de zon wat fel scheen, elk oogenblik bloot stond aan 't gevaar der doodelijke lawines.

Langs die paden kon geen wagen gevoerd, geen kanon gereden worden. Die moesten alle uit elkander genomen, de stukken op muilieren geladen worden, om dan straks weer, aan de ándere zijde van 't gebergte, in elkaar geslagen te worden.

Bergafwaarts moesten de cavaleristen, 't paard aan den teugel, zélf vooruit, om voet na voet het pad te verkennen, waar één misstap hen in den afgrond storten kon.

Niets echter schrikte *Bonaparte* af.

Over álles ging zijn bevel en voorzorg. Te *Villeneuve* en langs het meer van Genève was reeds sinds weken een onmetelijke voorraad graan, beschuit en haver bijeengebracht, zoodat mensch en beest volop voedsel hadden en het volop meenamen op den tocht. Tegen grof geld waren al de boeren, karren en muilieren uit den wijden omtrek naar den Sint Bernhard gelokt, om hun hulp bij den overtocht te verlenen. Een heele kudde koelen en schapen wachtte bij het Meer, om successievelijk geslacht te worden. Tal van sleden, met rollen, waren vervaardigd, waarop de kanonnen, van de affuiten gescheiden, moesten worden vervoerd. Twee kleine veldhospitelen, die in verbinding stonden met de grootere te *Villeneuve* en te *Martigny*, waren aan den voet der bergen ingericht. Letterlijk aan álles had *Bonaparte* gedacht! Zoo waren beneden aan de bergen werkplaatsen voor gareelmakers ingericht, teneinde de tuigen der artillerie te kunnen herstellen. En toen de tocht aanving, moest eerst elke infanterist en cavalerist voor 't front komen, om wat kleeding en uitrusting betrof aan een nauwkeurig onderzoek te worden onderworpen. Uit groote veldmagazijnen werd dan 't ontbrekende aangevuld.

In den nacht van 14 op 15 Mei begon de voorhoede den tocht, en onophoudelijk ging 't nu voort, terwijl alles door *Bonaparte*, die zélf tot het einde in Zwitserland bleef, geregeld werd.

Den 20<sup>sten</sup>, nog vóór het aanbreken van den dag, ging hij zélf met de achterhoede op weg.

Weldra was ook hij in de witte ijswereld der hooge Alpen. 't Is dát moment, 't welk door de plaat is vastgehouden. Op zijn rijder gezeten, in den grijzig groenen mantel gehuld, dien hij altijd droeg, begeleid door een gids van het land, ging hij voort, nu eens in diepe gedachten verzonken, dan weer informeerend bij zijn officieren of koutend met zijn gids.

Het stoute voornemen was gelukt!

Wat onmogelijk schéén, was volbracht!

De Nieuwe Geschiedenis, nóch die der Middeleeuwen kenden een feit, dat de weerga genoemd kan worden van dit schier ongeloofoefelijke stuk.

Zeker, de reiziger-alléén kwam er soms over. Maar dan nóg onder tallooze bezwaren. Dan nóg vaak met gevaar des levens! Voor wie niets mee te voeren had dan zijn eigen, sterke lichaam, was 't nóg een tocht, die niet anders dan een oopenhooping van moeilijkheden heeten kon.

Maar een leger over de Alpen te voeren, met paarden en kanonnen, met ammunitie en mondvoorraad; dat te doen in oorlogstijd, afdalend in een land, waar de vijand meester was en de uitgangen der passen bezet hield . . . dát noemden de grijze ijzervreters, die in honderd veldslagen hadden meegevochten, hoofdschuddend: „Onmogelijk.”

*Bonaparte* sprak dat woord niet. Hij kende het niet.

Zijn geniale geest spitste zich op dat plan en . . . volvoerde het.

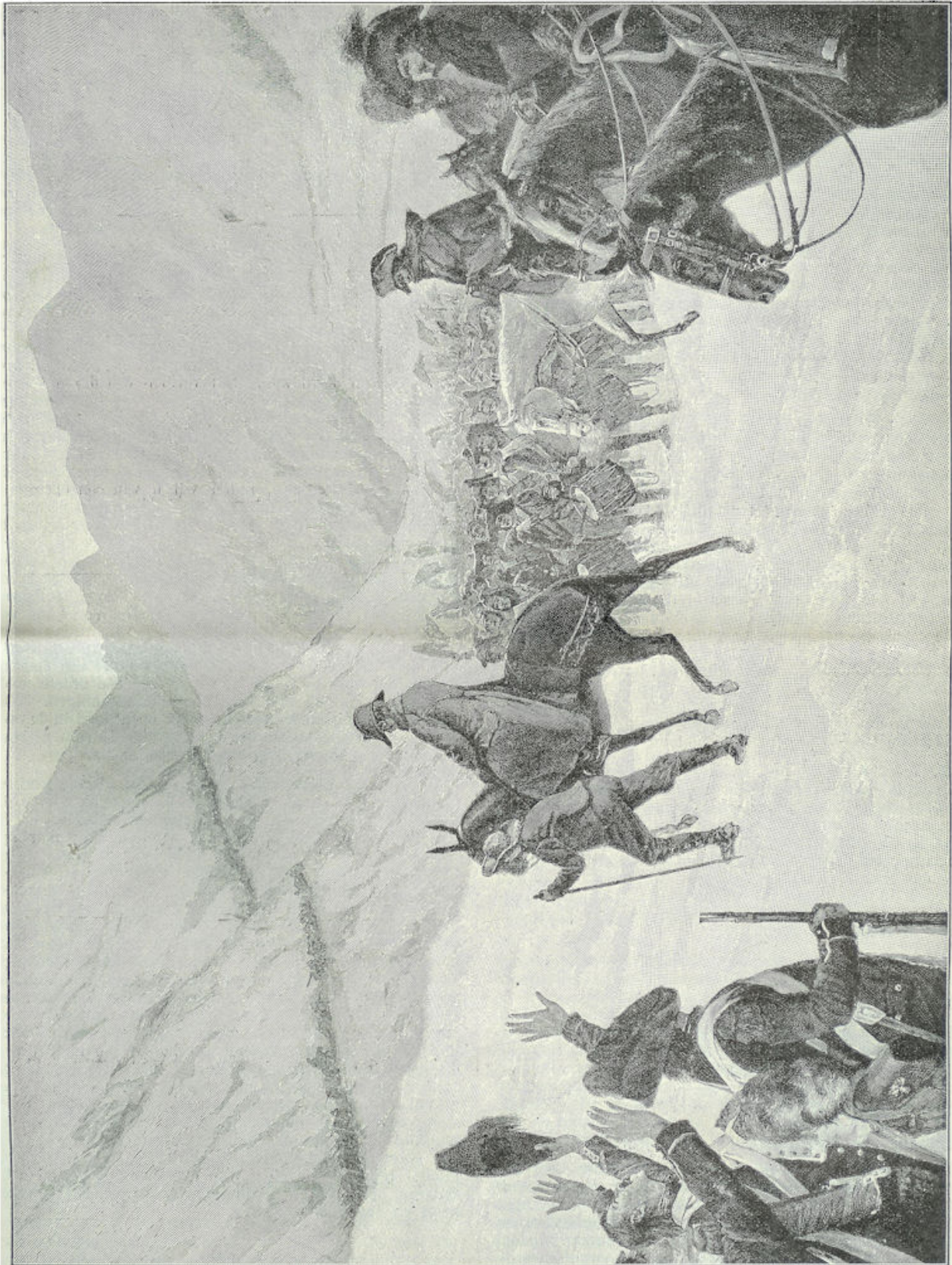
De eeuwen door zal deze tocht over de Alpen in de geschiedboeken der menschheid beschreven staan als bewijs, hoe de mensch nóg vaak heerscht over de natuur door zijn ijzeren wil . . .

Driewerf jammer, dat de man, die door zijn schitterende gaven een *zegen* had kunnen zijn voor Europa, door zijn toomelooze heerschezucht het een *geesel* werd!

Tot de Almachtige ook dézen gewelddenaar ter neder wierp.

P. BR.







„Om u dit te zeggen, noodigde ik u tot mij. Gij zult mij begrijpen, als ik zeg, dat we veel geld zullen noodig hebben om de verwoestingen te herstellen, die de speelduivel in het leven der bijzondere personen en huisgezinnen heeft aangericht. Ik wil daartoe het mijne beschikbaar stellen; wilt ook gij het uwe daartoe doen? Ik weet, dat ik op u, die door onzen God met aardse middelen gezegend zijt, geen vergeefs beroep doe. Vóór alle dingen echter vraag ik uw gebed, uw medeleven en medestrijden voor ons. Zie, thans is deze zee hier vreedzaam en kalm, maar ginds tegen de rotsen van Monaco bruist en schuimt de branding, en menig zoo gelukkig levensbootje wordt te pletter geslagen tegen de kust van onzen tijd. Ik wil daar, met de hulp onzes Gods, de reddingboot door de golven leiden om te behouden, wat ik kan, om den duivel zijn prooi te ontrukken, en mijn dochter wil met mij gaan. Komen wij om, dan komen we om! Zult gij ons alleen laten gaan en van het strand aanzien, dat onze arbeid onze krachten te boven gaat? Neen, dat kunt, dat zult ge niet! We hebben een zestal mannen en een gelijk getal vrouwen noodig, om onze boot te bemannen. Wie uwer wenscht met ons zee te kiezen, en wie niet met ons gaan kan, helpe ons, haar te proviandeeren!”

Een oogenblik heerschte er stilte in de zaal, een pijnlijke stilte, alsof de een voor den ander niet de eerste durfde zijn. Na enkele seconden rees een jonkman op en sprak: „Vader Cerebelli, ik ga met u!” een jonkvrouw volgde zijn voorbeeld en zeide: „Wil ook mij op de rol schrijven voor uw reddingboot, mijnheer!”

Eer tien minuten verstreken waren, was de reddingboot aangemonsterd en voor de eerste reizen genoegzaam geproviandeerd. De wijze van uitvoering werd door de vergadering aan den heer Cerebelli overgelaten, en deze zou ieder van degenen, die zich beschikbaar gesteld hadden, hun taak aanwijzen. Hij ontveinsde hun niet, dat men op grooten tegenstand stuitte, zoodra de werkzaamheid, waartoe men zich verbonden had, publiek nieuws zou geworpen zijn, en dit laatste kon niet lang duren. 't Kon wel niet anders, of de hartstochtelijke spelers zouden het als een inbreuk op hun persoonlijke vrijheid beschouwen, zoo men hen aansprak op hun weg naar het Casino. De directie der bank zou in woede ontsteken tegenover de mannen en vrouwen, die hen van hun inkomsten trachtten te berooven. Zeker, men zou zelfs geen maatregelen van persoonlijk geweld tegen hen sparen, en ofschoon zij geen openbaar optreden van den vorst van Monaco zelf tegen zich te duchten hadden, dat hij in het geheim hun vijanden steunen zou, daarvan konden zij zich zeker houden. Maar de leider der samenkomst sprak zijn medegenooten moed in, door hen te wijzen op Hem, die in de wereld kwam om de werken des duivels te verbreken en de Zijnen een geloof te schenken, dat bergen verzet. Na een vurig dankgebed van den grijzen voorzitter gingen de aanwezigen uiteen.

De mannen en vrouwen, die zich rondom de roulette-tafel in het Casino verdrongen, en, slaven en slavinnen van hun hartstocht, met verwrongen gelaatstrekken en bevende vingers het goud van hun winst tot zich namen, gisten het niet, dat daar een heilige oorlog verklaard was tegen de speelbank van Monte Carlo; de wanhopigen, die met donkeren blik zich naar buiten in het park spoedden, om hun laatste bezitting voor den greep van den speelduivel te sparen, wisten niet, dat ginds mannen en vrouwen voor hun legerstede knielden om voor hen genade en ontferming af te bidden, en als daar in Noord of Zuid, in Oost of West, een moeder of een echtgenoot, bij bange vreeze voor echtgenoot of zoon, geen rust vinden kon, zelfs als aan het geprangd gemoed de bede ontperst was: „Vader, leid hem niet in verzoeking, maar verlos hem van den booze!” neen, ook zij gisten het niet, dat er aan de Riviera zelf, waar hun dierbaren toefden, met hen gebeden werd en aan Satan de buit werd betwist.

(Wordt vervolgd.)

## LETTEREN EN TAAL.

### V R A G E N B U S.

Onneus. — Flink. — Opdoemen. — Walter Scott.

De heer P. de Z. te R. schrijft: In no. 11 van dezen jaargang van „Timotheüs” las ik in de Vragenbus van de rubriek „Letteren en Taal” uw verklaring van het woord „onneuzen.” Omdat ook de schooljeugd in het land van „Overmaas” dit woord bezigt, ben ik zoo vrij u hierover mijn gedachte te schrijven.

Hier is niet in gebruik het woord „onneuzen,” maar men spreekt van „onneus doen.” Bij het knikkeren b.v. verwijt de een den ander, dat hij „onneus doet,” d.i. oneerlijk handelt.

Nu heb ik altijd gemeend (ik heb het nergens gelezen) dat „onneus doen of handelen” afkomstig is van „onheusch” handelen. Wat dunkt u hiervan?

'k Stem gaarne toe: mijn verklaring is eenvoudig en mist wellicht elken grond, doch ik meende u deze gedachte te moeten schrijven.

Antw. — We zijn zeer blij, dat de heer De Z. dit gedaan heeft. Zijn verklaring toch is o. i. volkomen juist.

De heer C. A. v. W. te Z. merkt op: Mag ik u om eenige opheldering vragen omtrent 't volgende in het stukje „Flink”? Ik begrijp niet, waarom gesproken van „shooner” enz., en van „yacht.” Zegt men dan hier werkelijk in plaats van schooner, sjooner (shooner) of sjoener? Ik heb 't nooit gehoord. — En dan „yacht.” — Spreekt men dat dan hier heusch op zijn Engelsch, als „jot” uit? Nooit gehoord. In Engeland is mij geleerd, dat onze woorden jacht en boegspriet enz., door de Engelschen zijn overgenomen, doch geen g of ch kunnende (of wilkende) gebruiken, heeft men er jot en bowsprit van gemaakt. Of 't met „schooner” ook zoo is gegaan?

Antw. — Onze lezer heeft gelijk. De schrijver in het „Doet. Weekbl.” ging een weinig te ver bij die twee woorden. Doch in de sportbladen met hun brabbeltaal, die men echter nu tracht te beteren, zijn zulke dwaasheden als „yacht” best mogelijk. Er wordt ongelooflijk geknoeid. „De Prins” noemde onlangs een rit in een bokkenwagen een *pleziervvaart!*

Het verblijdt ons, dat onze inzender het overigens, gelijk wij, met het stukje eens is. Met vereende krachten alleen kan het taal- en volksbederf worden gestuit.

B. te R. vraagt:

Is het juist van het *licht*, van de *hoop* en dergelijke zaken, te zeggen, dat ze *opdoemen*? Het gebeurt toch zoo vaak.

Antw. — De stam van het hier bedoelde woord „doemen” staat in verband met *damp*. Het woord beduidt dan: opstijgen als damp, opkomen in de verte. De uitdrukking in de vraag aangegeven is dus niet bepaald verwerpelijk.

X. te W. vraagt: Bestaan er van den beroemden Engelschen schrijver Walter Scott nog andere werken dan zijn romans? En hoe is uw oordeel hierover?

Antw. — Scott heeft veel naam gemaakt door zijn gedichten, die veelal min of meer legendarische tafereelen uit de geschiedenis van Schotland behandelen. Ook gaf hij een Vaderlandsche geschiedenis: „Vertellingen van een grootvader.” In dit alles gelijk in zijn romans is hij nagevolgd door onzen Van Lennep, wiens werken dan ook een trouw beeld van die des Engelschen schrijvers geven.

De dichtwerken staan, net als bij Van Lennep, in hun soort niet zoo hoog als de romantische. Ze zijn meest episch en bevatten prachtige gedeelten, b.v. het sterven van Mammion. De vertellingen hebben min letterkundige waarde, maar lezen prettig.

A. J. H.